

Stres

Marica Milčec

Obično vas tek na kraju svojih razmišljanja zaspem pitanjima očekujući da će vas ista navesti na razmišljanje o temi koja me zaokuplja. Ovaj će put biti sasvim drukčije – temu ću započeti pitanjima iz jednostavnog razloga što sam ojadena! Svaka čast klincima – o tome kako oni podnose traume u životu govorimo i u ovom broju – ali gotovo me nitko u ovih mojih trideset ljeta nikada nije pitao kako se ja nosim sa stresom. Ne običnim, svagdašnjim stresom malog čovjeka kojeg, uzgred, moram pribrojiti stresu o kojem ću pisati, već stresom na poslu – poslu u kojem se, kako većina neupučenih misli, samo igra. I uživa!

Koliko se puta dnevno potrese prosječan čovjek? Ulazi li svaki taj potres u definiciju stresa: *napor, pritisak, povišenje tlaka od duševne uzbuđenosti, duševno ili tjelesno preopterećenje organizma* (po B. Klaiću)?

Koliko stresa može podnijeti taj isti čovjek da ne "prolupa"? Je li prosječan odgojitelj prosječan čovjek? (Ovdje nije bitan spol iako je prosječan odgojitelj uglavnom ženskog roda.) Zamišljam sve moguće situacije u kojima sam bila protresena i čekam da "puknem".

Kako se može bez posljedica po duševno zdravlje preživjeti da vam nestane dijete koje vam je povjerenost? Lako! Još ste i uživali, ushićeni kad ste ga pronašli ispod kreveta gdje je nevinno zadržjelo. A kad se mali klippan sakrio u ormaru igrajući se skrivača i tamo čučao dok ste vi digli uzbunu u vrtiću? Opet užitak! Čisti! Onaj koji vam pruža olakšanje kad primijetite ručicu koja proviruje iz ormara jer se mališa bojao mraka pa je držao odskrinuta vrata. Budući da ste brzo iz taktike potrage prešli na taktiku igre, zadovoljstvo je bilo s produženim djelovanjem.

Srce vam kao ludo tuče u grlu dok mali tiranin baca kocke na sve strane, a vi se domišljate je li metoda "čvrstog zagrljaja" pogodna situaciji ili ćete zajedno s ostalom djecom spašavati živu glavu. Navala adrenalina! Osjećate se bolje nego u shoppingu! Preplavljuje vas sreća zbog doživljaja popuštanja grča u biću koje držite u zagrljaju, doslovce preplavljeni osjećajem da ste u tom trenutku na vrhu svijeta. To!

Jednom sam doživjela epileptičan napadaj djeteta kad je igra bila u svom zamahu i, vjerujte, sjetila sam se pogledati na sat kako bih izmjerila trajanje napada. Ushiti! Tresla sam se kad je sve prošlo. Groznica užitka, naravno.

Nebrojeno puta sam gledala kako dijete pada, dizala ga, tješila, bolovala s njim. Koji užitak! Jeste li doživjeli stres gledajući kako dijete pada, ostaje ležati nepomično, a kad mu se približite, ustaje kao da ništa nije bilo? Nema ništa bolje od toga. Nirvana!

Koliko ste puta htjeli utješiti dijete, ali niste mogli otkriti niti što mu je? Čisti izazov vašem osjetljivošću biću gladnom užitka koji mu pruža stres. Koliko se puta dijete na vas ispovalčalo kad je samo bilo pod stresom? Prekrasno, jer ste uživali ponovno bili čisti. Sjećam se priredbe na kojoj sam pratila djecu na harmonici, a činilo mi se da će mi srce iskočiti. Glas koji je strugao (htjela sam i pjevati) bio je prigušen bukom koja je samo nalikovala na svirku. Ali klinci su bili sjajni! Osjećaj je bio sjajan, srce mi je bilo puno. Preživjela sam!

Treba li govoriti o potresima kojima je prosječan odgojitelj izložen u svakodnevnoj komunikaciji sa stručnim timom? Primjerice – ulazak ravnateljice u sobu. Taj se užitak ni sa čim ne može usporediti. Obostrano izražavanje zadovoljstva susretom može donijeti sreću i olakšanje, ali užitak je snažniji kad ravnateljica napusti prostoriju. Čovjek, a posebno prosječan odgojitelj, nikad ne može znati gdje je pogriješio. Toliko je mogućnosti! Sve sjajne prilike za uživanje! Koliko ste puta morali izlagati Odgojiteljskom vijeću, što je proizvelo sirovo zadovoljstvo jer vam nije bilo do toga, ili niste baš bili spremni, ili vam tema nije baš *legla*, ili ste sinoć kasno legli... I još su svi bili prisutni praktičnom radu s djecom. Toliko zadovoljstva odjednom gotovo je nepodnošljivo.

Kritika. Stres! Pohvala. Stres! Jer se u pravilu uvijek izmjenjuju pa odmah znate što slijedi. Krvne žile vam se stišću i šire takvim tempom da ste na rubu svijesti, gotovo u transu od sreće. I tako, u mom slučaju, već trideset godina. Sjećate li se vica s Mujom koji redovito kupuje cipele broj manje, a na upit zašto to čini, sretno odgovara: "Bolan, da samo znaš kako je fino kad ih izujem!" Prosječan odgojitelj mora da je Mujo! Ja sam Mujo! Neprestano istražujem načine kako da izazovem stres. Svaki dan ulazim u grupu kao da je prvi. S istom radošću i iščekivanjem. Stresa, naravno. I još čekam. Da "prolupam". No, sigurnije je da neću jer vidite i sami koliko u stresu uživam!